

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

ברכות דף מב.

מה מברכים על פת הבאה בכסנין לבסוף?

כשאכל שיעור קביעות סעודה וגם שבע	כשאכל שיעור קביעות סעודה אבל לא שבע	כשלא אכל שיעור קביעות סעודה	
ברכת המזון	על המחיה ¹		לרב הונא
ברכת המזון		על המחיה	לרב נחמן

מה מברכים על פת הבאה בכסנין בתחילה?

בלא קבע סעודתו עליו	בקבע סעודתו עליו	
המוציא		לר' מונא משום ר' יהודה
מזונות	המוציא	לרב יהודה

אמר הב לן ונברך או שנטל מים אחרונים, האם יכול לאכול עוד? [תוד"ה תכף].

כשסמוך על שולחנו	כשסמוך על שולחן אחרים	
אינו יכול לאכול עוד ²		לר' זירא
אינו יכול לאכול עוד	יכול לאכול	לרבא
כשלא סילק הלחם מהשולחן יכול לאכול	----	לרב פפא
אם רגיל בשמן כל שלא סח יכול לאכול	----	לרב ורב כהנא
אינו יכול לאכול עוד	----	לר' חייא בר אשי א"ר

באופנים דלהלן האם כל אחד מברך לעצמו או אחד מברך לכולם?³ (שייך לסוף עמוד ב').

באמרו	בלא אמרו	
"נשב במקום פלוני"	"נשב במקום פלוני"	
אחד מברך לכולם	כל אחד מברך לעצמו	ישבו
אחד מברך לכולם	אחד מברך לכולם	הסבו

¹ כתב הרשב"א, וז"ל: פ"י, פת הבאה בכיסנין היה ושללא בסעודה אכל, ולא ברך אחריו - כלומר שלש ברכות - אלא מעין שלש. וכן מתבאר מדברי הרא"ה והריטב"א כאן, וע"ע ברבינו יונה.

² ונחלקו רש"י ותוס' בזה, דרש"י (בד"ה אסור מלאכול) פירש עד שיברך ברכת המזון ויחזור ויברך על הבא לפניו, וע' ברא"ה שביאר, דכיון שהוקבע לברכת המזון חייב לברך ברכת המזון תחילה. ומבואר שאפי' שרוצה לברך עתה ברכה ראשונה אסור - עד אחר ברכת המזון. אכן התוס' (בד"ה רבי) הוקשה להם על ר' זירא למה לא בירך ברכה ראשונה, ותירצו שהיה טורח לו וכו'. ומבואר לשיטתם שאם היה רוצה היה יכול לברך ברכה ראשונה ולאכול שוב קודם שיברך ברהמ"ז.

³ ומיירי בין בברכת המוציא ובין בברכת המזון. - תוד"ה עשרה לקמן בעמוד ב'.

הוכן עיי כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

ברכות דף מב:

המברך על יין בזמנים דלהלן¹, האם פוטר את היין שאחריו?

לפטור יין שלאחר המזון	לפטור יין שבתוך המזון	
כשקובע סעודתו ² על היין: פוטר ³ כשלא קבע על היין: אינו פוטר		יין שלפני המזון
לרב, רב נחמן: פוטר ⁴ לרב כהנא, רב ששת, רב הונא רב יהודה ושאר תלמידי דרב, רבא: אינו פוטר ⁵	-----	יין שבתוך המזון

במה נחלקו בית שמאי על דברי תנא קמא?

לביית שמאי	לתנא קמא	
ברך על הפת לא פטר את הפרפרת וכ"ש מעשה קדרה שלא פטר	ברך על הפת פטר את הפרפרת וכ"ש מעשה קדרה	לצד הראשון בגמ' - ארישא
ברך על הפרפרת לא פטר את הפת - וה"ה מעשה קדרה שלא פטר	ברך על הפרפרת לא פטר את הפת - אבל מעשה קדרה פטר	לצד השני בגמ' - אסיפא

ברך על הפרפרת		ברך על הפת		
האם פטר מעשה קדרה?	האם פטר פת?	האם פטר מעשה קדרה?	האם פטר פרפרת?	
פטר	לא פטר	לת"ק: פטר לב"ש: לא פטר		לצד הראשון בגמ' - ארישא
לת"ק: פטר לב"ש: לא פטר	לא פטר	פטר		לצד השני בגמ' - אסיפא

¹ נתבאר בסוגיא ג' זמנים של שתיית היין. וכולם הם בזמן הסעודה, ובאופן זה: "יין שלפני המזון" - היינו יין שלאחר הנטילה קודם שמתחיל לאכול. "יין שבתוך המזון" - היינו היין ששותה תוך כדי אכילתו כדי לשרות אכילה שבמעיו. "יין שלאחר המזון" - היינו אחר שגמר לאכול, אולם עדיין לא בירך ברכת המזון. אכן כתבו התוס' (בד"ה ורב) שיין שבא אפי' לפני הנטילה - אינו נקרא יין שלפני המזון לענין לפטור יינו שאח"כ, מלבד יין של קידוש והבדלה שבא קודם נטילה שפוטר. וי"א דוקא של קידוש - ד"אין קידוש אלא במקום סעודה" והוי קביעות, אבל של הבדלה אינו פוטר אפי' בהבדיל אחר נטילה.

² כגון בשבתות וימים טובים, או בשעה שאדם יוצא מבית המרחץ, או בשעת הקזת דם, (וצדדו התוס' לומר שגם אם קבע עצמו על היין אפי' בימות החול - תוד"ה ורב), בכל האופנים האלה קובע סעודתו על היין, אבל בלא זה צריך לברך על כל כוס וכוס. ואביי, גם ביו"ט היה מברך על כל כוס וכוס, משום שלא קבע את עצמו על היין, וכששתה כוס אחת חשב שלא ישתה יותר, ושוב נמלך לשתות, ולכך היה מברך על כל כוס וכוס.

³ כתבו התוס', דהגם שבסוגיין מיירי לענין לפטור יין שלאחר המזון, מ"מ כ"ש שפוטר יין שלפני המזון (באופן שקבע עצמו על היין) - לייין שבתוך המזון, דכיון שיין שבתוך הסעודה בא לשרות, כ"ש שיש לו להפטר מייין שלפני הסעודה שבא לשתות שהוא חשוב טפי.

⁴ פי', באופן שקבע את עצמו על היין, דאפי' בלאחר המזון שזה לשתות וזה לשתות בעינן לתנאי זה, כ"ש היכא שזה (-שלפני המזון) לשתות וזה (-שבתוך המזון) לשרות.

⁵ כתבו התוס' (בד"ה ורב), דכן הלכה. אכן למעשה במנהג דידן אין צריכים לפסק זה, כיון שאין אנחנו מושכים ידינו מהפת כלל, וא"כ אין לנו מציאות של זמן של אחר המזון (-סיום הסעודה וקודם הברכה).